

ÇOCUKLARDA TUVALET EĞİTİMİ VE YÖNETİMİ

33.

BÖLÜM

Gülen GÜLER AKSU¹

GİRİŞ

Çocuk gelişimi; biyolojik, psikolojik, emosyonel değişiklikleri içeren tam bağımlılıktan özerkliğe doğru ilerleyen bir süreçtir ⁽¹⁾. Bu süreç yürüme, yemek yeme, tuvalet eğitimi gibi belli başlı gelişim basamaklarının aşılması ile karakterize, erişkinliğe kadar devam eden sürekli bir yapıya sahiptir. Bu sürecin önemli köşe taşlarından biri de tuvalet eğitimidir. Gelişimin doğal bir parçası olan bu süreç ile ilgili ne yazık ki literatürde çok fazla kanıt dayalı bilgi bulunmamaktadır. Tuvalet eğitimi, kişisel deneyimler ve kültürel farklılıklar ile bu kadar ilişkiliyken bu konuda tek doğru olarak ifade edilebilecek bir yöntem şuan için yoktur. Tuvalet eğitimi birçok faktör ile etkileşim içindedir; bu sebeple ailelerin ve çocukların bireysel, çevresel, sosyal ve psikolojik özellikleri göz önünde bulundurularak bireyselleştirilmesi gereken bir süreçtir.

Bu bölümde çocuklarda tuvalet eğitimi, mevcut güncel literatür verileri eşliğinde paylaşılacak, tuvalet eğitimi sürecinde karşılaşılabilecek güçlüklerden ve bunların yönetiminden bahsedilecektir.

TUVALET EĞİTİMİ VE GÜNCEL LİTERATÜR

Bir çocuğun tuvalet eğitimi için ebeveynleri tarafından hatırlatılmadan veya hazırlanmadan miksiyon ve defekasyon ihtiyacının farkına varabilmesi gerekmektedir. Bunun için de nörolojik ve kas-iskelet sistemi gelişiminin belli bir aşama kaydetmiş olması önemlidir. Çocuğun tuvalet eğitimi tamamladığını söyleyebilmek için tuvalet/lazımlık kullanırken yardım ve gözetim ihtiyacının olmaması, bağımsız olarak tuvalet ihtiyacını giderebilmesi, çamaşırlarını temiz/kuru tutabilmesi, tuvalet sonrası temizliğini sağlayabilmesi gerekmektedir ⁽²⁾. Bu tanımdan da anlaşıldığı gibi bir çocuğa tuvalet eğitimi aldı diyebilmek için kesin kriterler bulunmamaktadır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD, dr.gulen@hotmail.com ORCID iD: 0000-0001-9555-3916

SONUÇ

Çocuk gelişiminde köşe taşlarından biri olan tuvalet eğitim süreci ebeveyn ve çocuğun iletişimi ile şekillenmektedir. Bu süreçte çocuğun gelişimsel olarak hazır olmasının yanı sıra ebeveynin de ruhsal olarak hazır olması gerekmektedir. Tuvalet eğitiminin hangi yaşta başlaması gerektiği, eğitimin ne kadar süreceği, hangi yöntemlerin kullanılması gerektiği gibi konularda yeterli bilimsel veriler bulunmamaktadır. Önemli olan nokta çocuğun fiziksel, biyolojik ve ruhsal gelişiminin eğitim için yeterli olup olmadığının değerlendirilmesi ve bu noktada çocuk odaklı yaklaşımlarla destekleyici bir rol üstlenilmesidir.

KAYNAKÇA

1. Davies D. (2011). Perspectives on development. Douglas Davies (Ed.) In Child Development, Third Edition: A Practitioner's Guide (3-7). New York: The Guilford Press
2. Mota DM, Barros AJD. Toilet training: methods, parental expectations and associated dysfunctions. *Jornal de Pediatria*. 2008; 84(1):9-17. doi: 10.2223/JPED.1752
3. Polaha J, Warzak WJ, Dittmer-McMahon K. Toilet training in primary care: Current practice and recommendations from behavioral pediatrics. *J Dev Behav Pediatr*. 2002;23(6):424-429. doi:10.1097/00004703-200212000-00005
4. Kaerts N, Van Hal G, Vermandel A, et al. Readiness signs used to define the proper moment to start toilet training: A review of the literature. *Neurourol Urodyn*. 2012;31(4):437-440. doi:10.1002/nau.21211
5. Baird DC, BYbel M, Darnall CR, et al. Toilet Training : Common Questions and Answers. *Am Fam Physician*. 2019; 100(8): 468-474.
6. Kaerts N, Vermandel A, Lierman F, et al. Observing signs of toilet readiness: Results of two prospective studies. *Scand J Urol Nephrol*. 2012;46(6):424-430. doi:10.3109/00365599.2012.693537
7. Deniz Ç, Görak G. Toilet Training in Children(ı harfleri i olacak) and Used Methods. *J Acad Res Nurs*. 2018;4(36):59-64. doi:10.5222/jaren.2018.059
8. Eren T, Ođuz F. Toilet Training in Healthy Children. *Turkish Family Physician*. 2014; 5(3):13-18.
9. Bakker E, Wyndaele JJ. Changes in the toilet training of children during the last 60 years: The cause of an increase in lower urinary tract dysfunction? *BJU Int*. 2000;86(3):248-252. doi:10.1046/j.1464-410X.2000.00737.x
10. Schum TR, Kolb TM, McAuliffe TL, et al. Sequential acquisition of toilet-training skills: a descriptive study of gender and age differences in normal children. *Pediatrics*. 2002;109(3). doi:10.1542/peds.109.3.e48
11. Vermandel A, Van Kampen M, Van Gorp C, et al. How to Toilet Train Healthy Children? A Review of the Literature. *Neurourol Urodyn*. 2008;27:162-166.
12. Blum NJ, Taubman B, Nemeth N. Relationship between age at initiation of toilet training and duration of training: a prospective study. *J Dev Behav Pediatr*. 2003;24(4):299-300. doi:10.1097/00004703-200308000-00029
13. Önen S, Aksoy I, Taşar MA, et al. Factors that affect toilet training in children. *Med J Bakirkoy*. 2012;8(3):111-115. doi:10.5350/BTDMJB201208304
14. Koc I, Camurdan AD, Beyazova U, et al. Toilet training in Turkey: The factors that affect timing and duration in different sociocultural groups. *Child Care Health Dev*. 2008;34(4):475-481. doi:10.1111/j.1365-2214.2008.00829.x

15. Unal, F. (2008). Dışa Atım Bozuklukları. Çuhadaroğlu Çetin F, Coşkun A, İşeri E, Miral S, Motavallı N, Pehlivan Türk B, Türkbay T, Uslu R, Ünal F.(Ed), Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Temel Kitabı içinde (524-533).Ankara: Hekimler Yayın Birliği
16. Barone JG, Jasutkar N, Schneider D. Later toilet training is associated with urge incontinence in children. *J Pediatr Urol.* 2009;5(6):458-461. doi:10.1016/j.jpuro.2009.05.012
17. Joinson C, Heron J, Von Gontard A, et al. A prospective study of age at initiation of toilet training and subsequent daytime bladder control in school-age children. *J Dev Behav Pediatr.* 2009; 30:385-93. doi: 10.1097/dbp.0b013e3181ba0e77.
18. da Fonseca EM, Santana PG, Gomes FA, et al. Dysfunction elimination syndrome: Is age at toilet training a determinant? *Pediatr Urol* 2011;7:332-5. doi: 10.1016/j.jpuro.2011.03.004.
19. Yang SSD, Zhao LL, Chang SJ. Early initiation of toilet training for urine was associated with early urinary continence and does not appear to be associated with bladder dysfunction. *Neurourol Urodyn.* 2011;30(7):1253-1257. doi:10.1002/nau.20982
20. Blum NJ, Taubman B, Nemeth N. Why Is Toilet Training Occurring At Older Ages ? a Study. *J Pediatr.*2004;145:107-111.
21. Akça ÖF, Aysev A, Aycan İÖ. Familial features and comorbid psychiatric disorders in children with encopresis. *Klin Psikofarmakol Bul.* 2011;21(4):345-352. doi:10.5455/bcp.20110502050441
22. Brazelton TB. A child-oriented approach to toilet training. *Pediatrics.* 1962; 29: 121-128.
23. Azrin NH, Foxx RM. Toilet Training in Less Than a Day. Pocket Books; 1974.
24. Klassen TP, Kiddoo D, Lang ME, et al. The effectiveness of different methods of toilet training for bowel and bladder control. *Evid Rep Technol Assess (Full Rep).* 2006;(147):1-57. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK38232/>. Accessed June 20, 2020.
25. Schmitt BD. Toilet Training your child: The basics. *Contemporary Pediatrics.* 2004; 21 (3): 120-122.
26. Clifford T, Gorodzinsky FB, Canadian Paediatric Society, Community Paediatrics Committee. Toilet learning: Anticipatory guidance with a child-oriented approach. *Paediatr Child Health.* 2000;5(6):333-44 doi:10.1093/pch/5.6.333
27. Candelora K. An evaluation of two approaches to toilet training normal children. *Diss Abstr.* 1977;38(5-B)
28. Matson JL, Ollendick TH. Issues in toilet training normal children. *Behav Ther.* 1977;8:549-53.
29. Taubman B, Blum NJ, Nemeth N. Stool Toileting Refusal: A Prospective Intervention Targeting Parental Behavior. *Arch Pediatr Adolesc Med.* 2003;157(12):1193-1196. doi:10.1001/archpedi.157.12.1193
30. Luxem MC, Christophersen ER. Behavioral toilet training in early childhood: research, practice, and implications. *J Dev Behav Pediatr.* 1994;15(5):370-8.
31. Issenman RM, Filmer RB, Gorski PA. A review of bowel and bladder control development in children: How gastrointestinal and urologic conditions relate to problems in toilet training. *Pediatrics.* 1999;103(6 II):1346-1352.
32. Taubman B, Blum NJ, Nemeth N. Children Who Hide while Defecating before They Have Completed Toilet Training: A Prospective Study. *Arch Pediatr Adolesc Med.* 2003;157(12):1190-1192. doi:10.1001/archpedi.157.12.119
33. Blum NJ, Taubman B, Nemeth N. During toilet training, constipation occurs before stool toileting refusal. *Pediatrics.* 2004;113(6):e520-e522. doi:10.1542/peds.113.6.e520
34. Ip KS, Lee WTK, Chan JSH, et al. A community-based study of the prevalence of constipation in young children and the role of dietary fibre. *Hong Kong Med J.* 2005;11(6):431-436.
35. Mugie SM, Benninga MA, Di Lorenzo C. Epidemiology of constipation in children and adults: A systematic review. *Best Pract Res Clin Gastroenterol.* 2011;25(1):3-18. doi:10.1016/j.bpg.2010.12.010
36. Van Dijk M, Benninga MA, Grootenhuis MA, et al. Prevalence and associated clinical characteristics of behavior problems in constipated children. *Pediatrics.* 2010;125(2):e309-e317. doi:10.1542/peds.2008-3055

37. Dalrymple NJ, Ruble LA. Toilet training and behaviors of people with autism: parent views. *J Autism Dev Disord.* 1992;22(2):265-275. doi:10.1007/BF01058155
38. Ardic A, Cavkaytar A. Effectiveness of the Modified Intensive Toilet Training Method on Teaching Toilet Skills to Children with Autism. *Educ Train Autism Dev Disabil.* 2014; 49(2):263-276.